

Vergaderjaar 1999–2000

**22 181**

## **De situatie in voormalig Joegoslavië**

**Nr. 319**

### **BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 8 juni 2000

Op 13 augustus en 12 oktober 1999 heb ik u geïnformeerd over asbestproblemen in Kosovo en de maatregelen die naar aanleiding daarvan werden genomen. Contra-expertise heeft nu uitgewezen dat er in Kosovo geen blauwe asbest in de klei aanwezig is. Nederlandse militairen zijn niet blootgesteld aan de aanvankelijk veronderstelde gezondheidsrisico's.

In juli 1999 werd witte asbest aangetroffen nabij het Nederlandse kampement in Prizren, dat door daartoe opgeleid militair personeel is verwijderd. Na het ruimen bleef bij het Kfor-personeel twijfel bestaan over de genomen maatregelen tegen asbestbesmetting. Een team van asbestdeskundigen, waaronder een externe deskundige, werd uitgezonden om het gebied nogmaals op asbestbesmetting te onderzoeken. Dit team trof in augustus 1999, tot verrassing van Defensie, het veel gevaarlijker blauwe asbest aan in de van nature in Kosovo voorkomende rode klei. Aan de hand van de meetresultaten van het team besloot Defensie direct vergaande maatregelen te nemen om haar personeel in Kosovo te beschermen tegen asbestbesmetting. Over de te nemen maatregelen werd Defensie geadviseerd een civiel asbestspecialistenteam. Verdere controlemetingen wezen uit dat dankzij de genomen maatregelen de risico's voor asbestbesmettingsgevaar binnen de in Nederland toelaatbaar geachte grenzen waren komen te liggen. Op andere locaties werd eveneens onderzoek verricht en werden maatregelen aanbevolen, die Defensie heeft uitgevoerd.

Van meet af aan is de werkomgeving van het Nederlandse defensiepersoneel in Kosovo getoetst op de aanwezigheid van asbest. In deze onderzoeken is echter de aanwezigheid van blauwe asbest nooit aangetoond. Onderzoek bij het schoonmaken van het materieel dat uit Kosovo terugkeerde leverde evenmin sporen van blauwe asbest op. Wel werden sporen van andere asbestsoorten gevonden, waarbij de Nederlandse normen overigens niet overschreden werden. Het materieel is niettemin gereinigd. Bij de Koninklijke landmacht nam de twijfel toe over de analyse en het advies van het in augustus 1999 naar het gebied gezonden asbest-

specialistenteam. Daarom werd begin december 1999 de voorzitter van het Centraal College van Deskundigen Asbest, in Nederland de autoriteit op dit gebied, verzocht de uitgevoerde onderzoeken en de genomen maatregelen te valideren.

Contra-expertise werd noodzakelijk geacht. Die wees uit dat het onderzoek van het civiele asbestspecialistenteam wellicht niet deugdelijk was geweest. Onverklaarbare verschillen zijn geconstateerd tussen de resultaten van het civiele asbestspecialistenteam en de contra-expertise. De voorzitter van het Centraal College van Deskundigen Asbest concludeerde dat de aanwezigheid van blauwe asbest in de rode klei geenszins vaststond. Hij adviseerde een laatste en aanvullend onderzoek in het gebied, dat in mei 2000 is uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek geven aan, in overeenstemming met de voorlopige conclusie van de voorzitter van het College van Deskundigen Asbest, dat geen blauwe asbest in de rode klei van Kosovo aanwezig is.

Besloten is het defensiepersoneel zo snel mogelijk schriftelijk van deze uitslag op de hoogte te brengen. Deze brief treft u aan in de bijlage<sup>1</sup>. Voorts is voor vragen van het personeel over het vermeende asbestbesmettingsgevaar in Kosovo in het situatiecentrum van de Koninklijke landmacht een telefoonlijn opengesteld.

De Koninklijke landmacht heeft aangifte gedaan van mogelijk strafrechtelijk laakbaar handelen. Het Openbaar Ministerie te Rotterdam heeft de zaak in onderzoek.

De Minister van Defensie,  
F. H. G. de Grave

---

<sup>1</sup> Ter inzage gelegd bij de afdeling Parlementaire Documentatie.